

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/3/2025
Identifikačné číslo spisu:	8119219492
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8119219492.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Ing. Štefana Rudyho, živnostníka s miestom podnikania Janigova 1325/17, 040 23 Košice - Sídliisko KVP, IČO: 46 829 130, zastúpeného KAIFER advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Fibichova 11, 040 01 Košice, IČO: 36 861 561, proti žalovanému ELISIA, s. r. o., so sídlom Jazdecká 6, 080 01 Prešov, IČO: 46 779 248, zastúpenému PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r. o., so sídlom Masarykova 13, 080 01 Prešov, IČO: 36 492 086, o zaplatenie 5 832,10 eura s príslušenstvom, o námietke zaujatosti uplatnenej žalovaným vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 24Cb/209/2019, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 10Ncb/1/2024-503 z 23. januára 2024, takto

rozhodol:

I. Dovolacie konanie z a s t a v u j e.

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove ako súd nadriadený (ďalej aj „krajský súd“ alebo „nadriadený súd“) uznesením č. k. 10Ncb/1/2024-503 z 23. januára 2024 rozhodol tak, že vec vracia ako bezdôvodne predloženú. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že dňa 22. decembra 2023 bolo Okresnému súdu Prešov zaslané oznámenie žalovaného prostredníctvom jeho právneho zástupcu, ktorý s poukazom na podanie z 21. decembra 2023 žiadal zväžiť dôvodnosť postupu Mgr. Aleny Pavelekovej, sudkyne Okresného súdu Prešov, podľa § 50 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože v prílohe pripojeným písomným podaním žalovaný inicioval sťažnosť predsedovi Okresného súdu Prešov, týkajúcu sa menovanej sudkyne z dôvodu možného úmyselného protizákonného konania pri nakladaní so zmenkou uloženou v čase prejednávania sporu v trezore súdu a z dôvodu súvisiacej spôsobenej majetkovej škody obchodnej spoločnosti a ušlého zisku v konaní vedenom pod sp. zn. 8CbZm/4/2021, v ktorom sa domáhal vrátenia originálu zmenky, pričom zákonná sudkyňa ani po jeho opakovaných urgenciách nekonala. Následne žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 15. januára 2024 zaslal Okresnému súdu Prešov oznámenie (založené je v spise na č. l. 487), ktorým uplatnil námietku

zaujatosti voči konajúcej sudkyňi Mgr. Alene Pavelekovej.

2. Sudkyňa Mgr. Alena Paveleková vo vyjadrení k námietke uviedla, že nezistila žiadne dôvody, pre ktoré by mala byť vylúčená z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci, pričom podotkla, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

3. Nadriadený súd po preskúmaní okolností dôvodu uplatnenej námietky zaujatosti poukázal na § 53 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva, že námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do 7 dní, odkedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada a v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Žalovaný sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu dozvedel o tom, že v predmetnej veci je zákonnou sudkyňou Mgr. Alena Paveleková dňa 25. októbra 2023 (keď mu bolo doručené predvolanie na pojednávanie nariadené na deň 22. novembra 2023 - ako vyplýva z odseku 33 odôvodnenia rozhodnutia). Následne dňa 22. decembra 2023 žiadal „zvážiť zákonnú sudkyňu“, či nenastal stav predpokladaný v § 50 CSP. Námietku zaujatosti však uplatnil až podaním z 15. januára 2024. Z uvedeného je tak zrejmé, že námietka zaujatosti vznesená žalovaným v predmetnom konaní nebola uplatnená v zákonom stanovenej lehote. S poukazom na uvedené nadriadený súd konštatoval, že v zmysle poslednej vety § 53 ods. 1 CSP nie je súd povinný na takúto námietku prihliadať, a túto námietku nebolo potrebné ani predložiť nadriadenému súdu. Konštatoval preto, že vec vrátil súdu bez rozhodnutia o vznesenej námietke zaujatosti, a to ako bezdôvodne predloženú.

4. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný dovolanie podľa § 420 písm. e) a písm. f) CSP s poukazom na to, že o dôvode možnej zaujatosti zákonnej sudkyne sa dozvedel dňa 15. januára 2024 práve z jej aktuálneho konania či nekonania a svoj poznatok takto vyhodnotil z dôvodov uvedených v námietke zaujatosti. Namietal ďalej, že súd prvej inštancie po predložení predmetnej veci nekonal zákonom stanoveným spôsobom, keď námietku zaujatosti nepredložil Krajskému súdu v Košiciach, ktorý je funkčne príslušný na konanie o odvolaní (§ 34 ods. 2 CSP) proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. e) a § 23 písm. e) CSP a ktorý je „miestne najbližším v obvode prvoinštančného súdu“. O námietke zaujatosti tak doposiaľ nebolo rozhodnuté nadriadeným súdom, čím došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Na odôvodnenie námietky zaujatosti opätovne zrekapituloval nekonanie sudkyne Mgr. Aleny Pavelekovej v právoplatne skončenej veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8CbZm/4/2021, kde zámerne nebola vykonaná žiadna činnosť smerujúca k náprave protiprávneho stavu a k vráteniu zmenky, a to napriek tomu, že predsedovi súdu bola adresovaná aj sťažnosť. Poukázal ďalej na rozdiel medzi konaním „v zmenkovej veci“, kde je súd nečinný a v predmetnej veci, v ktorej súd po doručení podania z 22. decembra 2023 obratom konal. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove zrušil a vec následne prostredníctvom Okresného súdu Prešov bola predložená nadriadenému súdu - Krajskému súdu v Košiciach.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) zisťoval najskôr, či sú dané procesné podmienky, ktorých splnenie je predpokladom toho, aby NS SR mohol dovolaním napadnuté uznesenie podrobiť vecnému dovolaciemu prieskumu.

6. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

7. Podľa § 34 ods. 1 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

8. Podľa § 35 CSP, o dovolaní rozhoduje najvyšší súd.

9. Podľa § 40, veta pred bodkočiarkou CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

10. Podľa § 52 ods. 1 CSP, strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

11. Podľa § 54 ods. 2 CSP, o tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený súd do siedmich dní.

12. Jedným z neodstrániteľných nedostatkov procesných podmienok, ktoré spôsobujú, že súd musí konanie zastaviť, je nedostatok funkčnej príslušnosti súdu.

13. V posudzovanej veci dovolanie žalovaného smeruje proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 23. januára 2024, ktorým krajský súd rozhodol o námietke zaujatosti uplatnenej žalovaným voči sudkyňi

Mgr. Alene Pavelekovej tak, že „vracia vec ako bezdôvodne predloženú“. Dovoláním napadnuté uznesenie bolo vydané podľa § 54 ods. 2 CSP Krajským súdom v Prešove ako súdom nadriadeným, a nie krajským súdom ako súdom odvolacím (§ 34 CSP).

14. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, len ak to zákon pripúšťa. Civilný sporový poriadok upravuje funkčnú príslušnosť NS SR tak, že tento je funkčne príslušný rozhodovať o dovolaniach vtedy, ak je dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým je v zmysle § 34 CSP krajský súd. Objektívne spôsobilým predmetom dovolania je potom len také rozhodnutie krajského súdu, ktorým tento v rámci inštančného postupu rozhodoval v konaní o odvolaní (proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie).

15. Nadriadeným súdom upraveným v ustanovení § 54 ods. 2 CSP sa rozumie súd v hierarchii všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje o námietke zaujatosti uplatnenej stranou sporu proti sudcovi v zmysle § 49 a § 52 ods. 1, 2 CSP. Nadriadeným súdom príslušným na rozhodovanie o námietke zaujatosti uplatnenej voči sudcovi súdu prvej inštancie je krajský súd, v prípade námietky voči sudcovi krajského súdu je nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky a v prípade námietky zaujatosti uplatnenej voči sudcovi senátu NS SR je nadriadeným súdom iný senát tohto súdu určený rozvrhom práce NS SR na príslušný kalendárny rok. O námietke zaujatosti uplatnenej stranou sporu voči sudcovi/sudkyňi okresného súdu rozhoduje jeho nadriadený súd v lehote do siedmich dní. Nadriadeným súdom Okresného súdu Prešov na rozhodnutie (len) o námietke zaujatosti uplatnenej voči sudkyňi Okresného súdu Prešov je Krajský súd v Prešove, a nie Krajský súd v Košiciach, ktorý je len kauzálna a funkčne príslušný na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci (viď. uznesenie NS SR sp. zn. 1Ndob/7/2023 zo 16. augusta 2023, publikované pod č. 42 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 4/2023). Dovoláním žalovaného je napadnuté rozhodnutie iného než odvolacieho súdu, ktoré nie je objektívne spôsobilým predmetom dovolania.

16. Keďže na prejednanie dovolania podaného žalovaným proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove ako súdu nadriadeného nie je daná funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (a nie je tu ani iný príslušný súd, resp. orgán, ktorému by bolo možné vec postúpiť), ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Z uvedeného dôvodu preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že dovolacie konanie zastavil bez toho, aby sa zaoberal prípustnosťou a dôvodnosťou dovolania žalovaného. V tomto smere NS SR poukazuje na svoju ustálenú rozhodovaciu prax (viď. uznesenia NS SR sp. zn. 4Obdo/31/2018, sp. zn. 4Obdo/41/2021, sp. zn. 1Obdo/89/2021 a sp. zn. 1Obdo/2/2024).

17. Žalobcovi ako procesne úspešnej strane sporu Najvyšší súd Slovenskej republiky náhradu trov dovolacieho konania nepriznal v súlade s článkom 17 Základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, keďže - ako vyplýva z obsahu spisu - žalobcovi v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli (viď. uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/14/2018).

18. Len pre úplnosť (ako obiter dictum) Najvyšší súd Slovenskej republiky upriamuje pozornosť na to, že pokiaľ nadriadený súd dospeje k záveru, že nie sú splnené podmienky na rozhodnutie o námietke zaujatosti uplatnenej voči sudcovi/sudkyňi (napr. ak je námietka podaná po uplynutí zákonnej 7-dňovej lehoty alebo dôvod uplatnenej námietky zaujatosti sa týka postupu sudcu v konaní v prejednávanej veci alebo dokonca v inom konaní), je postačujúce a v súlade so zákonom (§ 53 ods. 1 CSP) vrátiť vec naspäť súdu listom, resp. prípisom bez rozhodnutia o vznesenej námietke zaujatosti, ktorá bola bezdôvodne predložená nadriadenému súdu (čo konštatoval v odseku 37 predmetného uznesenia aj nadriadený súd). V rozpore s tým však potom rozhodoval o námietke zaujatosti uznesením s výrokom „vec vracia ako bezdôvodne predloženú“. Keďže v posudzovanom prípade nadriadený súd rozhodol formou procesného uznesenia, voči ktorému podala strana sporu (žalovaný) dovolanie, rozhodol dovolací súd o mimoriadnom opravnom prostriedku formou procesného uznesenia.

19. Uznesenie bolo prijaté v senáte Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.